

Назив на СЗ	Техничар за угостителско послужување
Код на СЗ	1210.40.03
Сектор	Угостителство и туризам
Ниво на сложеност на работни задачи	IV (четврто)
Опис на занимањето	<p>Техничарот за угостителско послужување извршува работни активности во угостителските објекти поврзани со угостителското послужување и организација на работата во делот од планирање, подготовка и изведување на своите работни задачи и работните задачи на другите вработени. Рационално ја користи енергијата, материјалите за работа и времето. Ја организира работата при подготовка на офисот и ја подготвува салата за послужување. Ја следи работата на другите вработени при пречек, сместување, послужување, наплата и испраќање на гостите и самиот учествува во тоа, воедно се грижи за правилно однесување на вработените кон гостите и другите вработени. Составува карти за избор на услугите во послужувањето. Изведува сложени работни задачи како довршување на јадењата пред гостите и управува со услугата во угостителските објекти. Има познавање од областа на сомелиерство и ги применува при послужување на вино. Го контролира квалитетот на работењето во склад со нормативите и другите угостителски стандарди. Подготвува налог за работа, врши порачки и прием на намирници од добавувачи, се грижи за квалитетот на намирниците. Способен е деловно да комуницира, користи бон-тон и протокол при примена на етика во преговарањето. Обезбедува и осигурува безбедни услови за работа. Работи самостојно на извршување на работните задачи, поседува претприемачки вештини и има способност за тимска работа.</p>

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
1.	Планирање и организирање работни активности	Планира и организира работа во офис и сала за послужување	1. Планира едноставни и сложени примени во работата на угостителското послужување до нови трендови и начини на работење

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<ul style="list-style-type: none"> 2. Идентификува неправилности по пат на споредување од практиката и донесува заклучоци за потребите од новитети во работата 3. Организира редовни оброци (појадок, ручек и вечера), поводни оброци (пикник, чајанка, фиш-дiner, ланч пакет и др.) и пригодни свечени оброци (свечен ручек или вечера, банкети, ладно бифе, коктел партија, свечен бал гарден партија и сл.) 4. Користи посложени оперативни компјутерски програми 5. Изготвува анализа на работните задачи 6. Врши анализа на дневната понуда во угостителскиот објект
2.	Подготовка за работа	Подготовка на офисот за работна изведба	<ul style="list-style-type: none"> 1. Врши лична подготовка за работна изведба 2. Контролира хигиена на работната униформа на вработените 3. Подготвува инвентарот во офисот 4. Објаснува подготовка на инвентарот за сервирање ресторанска маса
		Подготовка на салата за послужување	<ul style="list-style-type: none"> 1. Применува различни видови инвентар во ресторанското работење 2. Идентификува различни форми на маси и нивна комбинација во зависност од пригодата 3. Познава основни правила за сервирање маси 4. Објаснува начини за носење и сервирање ситен инвентар за на маса 5. Планира, организира и ја надгледува подготвителната работа во салата за послужување: <ul style="list-style-type: none"> - израмнување на масите и столиците; - поставување на платнен

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<p>инвентар за на маса; - поставување основен прибор за послужување; - поставување на ситен и декоративен инвентар на маса; - подготовка на масите, помошните маси и колички за послужување; - подготовка на изложбена маса за ладно и топло бифе.</p> <p>6. Познава постапките за распоредување на масите и нивно сервирање со соодветен инвентар</p> <p>7. Подготвува цветни аранжмани и други декоративни елементи на маса</p>
3.	Оперативни активности	Составување карти за избор на услугите во послужувањето (листа на јадење, мени, винска карта, карта на пијалаци)	<p>1. Познава постапки за припрема и обработка на намирниците, различни техники за подготовка на видови јадења од листата на јадење, менито и ја синхронизира работи во подготвителното одделение, одделенијата за финализација и продажба</p> <p>2. Составува листа на јадења користејќи правила за составување листа на јадења во соработка со шефот на кујната и шефот на ресторанот</p> <p>3. Врши класификација на групите на јадења од листата на јадења и нивниот редослед</p> <p>4. Комбинира видови храна при креирање листа на јадења</p> <p>5. Применување правила при составување мени.</p> <p>6. Објаснува за разни видови менија.</p> <p>7. Опишува што треба да се состои во менито и негови карактеристики.</p> <p>8. Разликува разни видови вина и вински региони.</p> <p>9. Познава комбинирање на виното (природни, специјални, ароматизирани) со соодветното</p>

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<p>јадење.</p> <p>10. Применува постапки за правилно послужување вино.</p> <p>11. Демонстрира фрапирање, шамбрирање и декантирање на вино.</p> <p>12. Разликува начини на послужување на разни видови вина.</p> <p>13. Познава постапки за правилно чување и складирање вино.</p> <p>14. Определува нормативи при послужување вино.</p> <p>15. Применува техники и нормативи при послужување аперитивни и дигестивни пијалаци.</p> <p>16. Применува различни постапки за правилно послужување пиво.</p> <p>17. Применува различни постапки за правилно послужување на безалкохолни пијалаци.</p> <p>18. Разликува видови и начини на подготовка и послужување кафе, чај и други топли напитки.</p>
		Прием на гости	<p>1. Го надгледува и учествува во пречекувањето на гостите во салата за послужување</p> <p>2. Ги сместува гостите внимава на основна психологија, култура на однесување и протокол</p> <p>3. Нуди средства за понуда, комуницира, предлага, презентира и дава сугестии при изборот на услугата</p> <p>4. Користи методи за анимирање на гостите и применува активна продажба</p>
		Прием на нарачка	<p>1. Прима нарачки од гости</p> <p>2. Бонира и предава нарачка за изготвување во производното одделение</p>
		Послужување на гости	<p>1. Применува начини на послужување (француски, руски, англиски, американски, самопослужување на гостите, послужување во чинија).</p> <p>2. Користи бон-тон правила при</p>

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<p>послужување на гости.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Прави разлика при послужување на разни видови јадење според листата на јадења. 4. Комбинира која храна со кој пијалак ќе се послужи. 5. Комбинира која храна и кои пијалаци во кој инвентар ќе се послужи. 6. Користи различен инвентар во зависност од пригодата 7. Познава и разликува прибор за кувертирање на специјални јадења. 8. Користи постапки за довршување на јадењата пред гостинот. 9. Изведува работни постапки за секој вид на довршување на јадењата: транжирање, филирање, фламбирање и филетирање.
		Користење системи за наплата, бонира и наплатува користени услуги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Разликува начини на наплата и бонирање. 2. Селектира услуги по места на настанување. 3. Користи готовинска наплата, фактурира користена услуга, наплата со кредитни картички и други видови на безготовинска наплата. 4. Познава современи системи на наплата.
		Испраќање на гости	<ol style="list-style-type: none"> 1. Испраќа гостите 2. поздравува гостите и се однесува културно кон нив
		Завршни работи во салата за послужување	<ol style="list-style-type: none"> 1. Организира и надгледува завршните работи во салата за послужување 2. Класифицира и селектира употребен прибор и останат инвентар 3. Организира подготовка на салата за работа за нареден ден
4.	Комерцијални активности	Продажба на услуги и	<ol style="list-style-type: none"> 1. Познава основни правила за формирање на цена на

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
		производи	<ul style="list-style-type: none"> 1. угостителската услуга 2. Изработува калкулација на цена на угостителска услуга 3. Применува разни техники на вештини при преговарање
5.	Административни активности	Финансиско работење - изготвување на извештаи	<ul style="list-style-type: none"> 1. Изготвува извештај за раздолжување на дневен промет 2. Користи начини од материјално сметководство
		Евидентира искористеност на намирниците	<ul style="list-style-type: none"> 1. Изготвува извештај за потрошена стока и потреба од набавка на нова за тековно работење 2. Познава намирниците и знае соодветно да ги складира. 3. Евидентира рок на употреба на намирниците. 4. Врши контрола за квалитет на намирниците од добавувачите.
		Води книга за редовност и ја контролира работата	<ul style="list-style-type: none"> 1. Спроведува активности за навремено отпочнување со работниот процес. 2. Води грижа за покриеноста од персонал во работната смена. 3. Постапува соодветно за намерно и ненамерно доцнење на работа.
6.	Активности за обезбедување квалитет	Контрола на квалитетот и квантитетот на работењето во склад со нормативите и другите угостителски прописи и стандарди	<ul style="list-style-type: none"> 1. Идентификува критични точки во сервирањето на услугите во угостителството. 2. Укажува за потребата од постигнување на оптимално задоволување на очекувањата и потребите на гостите 3. Разликува ресторански сервисни контакти (едноставни или комплексни, стандардни или специјални, бараат посебна технологија или не се потребни посебни средства, официјални или пријателски, и сл.)
7.	Одржување и поправка на опрема	Евидентира и организира сервис за исправност на инвентар и опрема	<ul style="list-style-type: none"> 1. Препознава исправност и потреба од опрема и инвентар . 2. Отстранува навремено и соодветно дефекти во постојана соработка со

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			соодветни сервисни служби. 3. Врши нарачка на дотрајани уреди за непречено одвивање на работниот процес.
8.	Комуникација	Комуникација со гости	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дава информации, совети и предлози на гостите 2. Комуницира на два странски јазика 3. Разликува форми на комуникација, вербална комуникација(говорна или пишувана), невербална комуникација и графичка комуникација 4. Познава основи на деловно комуницирање 5. Применува во практика стручна угостителска терминологија
		Комуникација со вработените (надредени и подредени)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Негува и развива деловна соработка со надредени 2. Подготвен е за тимска работа и знае да раководи со тимот 3. Применува бројни теории за мотивацијата како главен фактор за успех во работењето 4. Користи мотивациски средства за позитивно влијание врз вработените 5. Спроведува интерни обуки за подобрување на услугата во угостителскиот објект и користи различни методи за обука и развој.
9.	Здравје, безбедност и заштита на работата и животната средина	Заштитува работна средина и околина	<ol style="list-style-type: none"> 1. Користи хигиенско –технички заштитни мерки и средства за работа 2. Води грижа за здравјето на вработените, безбедност и заштита при работа и заштита на корисниците на услугите 3. Познава основни правила за прва помош и заштита 4. Извршува работи согласно прописите за заштита на околината и заштита од пожари 5. Применува НАССР стандарди, ги познава системите на одржување, методите и

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<p>стандардите за контрола на квалитет</p> <p>6. Применува принципи на одржлив развој</p> <p>7. Сортира и соодветно складира отпад</p>

Знаење за занимањето / Вештини за занимањето

Знаење за занимањето:

- планира и организира сопствена работа и работа на останати вработени
- составува листа на јадење и предлага и составува мени за барана услуга на клиентите
- познава техники на пречекување, сместување, послужување и испраќање гости
- објаснува за изборот на јадења и пијалаци на клиенти
- води сметка за личната хигиена и хигиената на вработените во угостителскиот објект
- води грижа за изгледот и деловната култура
- одбира комбинација на инвентар и соодветно хигиенски го одржува и применува
- објаснува сервирање на маси и истите ги декорира во зависност од пригодата
- води грижа за амбиентот во ресторанот и знае да ги анимира гостите за пријатен престој во угостителскиот објект
- разликува начини на наплата на користени угостителски услуги
- познава основни правила за калкулација на цена на угостителските услуги
- познава вербална и невербална комуникација и користи различни средства за комуникација
- знае успешно да се справи во секоја ситуација и решава конфликтни ситуации
- комуницира со клиентите и деловни соработници на мајчин јазик
- комуницира со клиентите и деловни соработници на два странски јазика

Вештини за занимањето:

- подготвува работна документација и организира сопствени дневни активности и активности за другите вработени во угостителскиот објект
- идентификува неправилности при работењето и ги отстранува
- контролира исправноста на инвентарот и опремата, редовно и навремено сервисирање и отстранување на оштетениот инвентар
- почитува хиерархија, поставува работни стандарди и постапки при работа

- пречекува, послужува, наплатава и испраќа гостите во угостителскиот објект
- владее со потребни информации за околината во која се наоѓа угостителскиот објект
- ги разбира потребите на гостите
- знае брзо, навремено и квалитетно да ја понуди бараната услуга
- презентира намирниците кои се користат во производното одделение
- препорачува јадења од листата на јадење
- нуди винската карта и другите пишани понуди со кои располага угостителскиот објект
- адаптира основните карактеристики на корисниците со посебни потреби во исхраната
- организира своја работа и работата на подредените за максимален учинок во работењето
- применува професионален однос кон подредени и надредени
- внимава на намирниците при приготвување на храната и пијалациите
- користи стручната терминологија комуникација со гости
- применува современи стандарди за оптимално задоволување на очекувањата и потребите на гостите при нудење на угостителската услуга
- дискутира и дава мислење за подобрување на услугата и зголемување на бројот на клиенти во угостителскиот објект
- користи предвидени правила и прописи за заштита при работа
- применува принципи на одржлив развој за правилно сортирање и складирање на отпадоците

Клучни компетенции

- **Комуникација на мајчин јазик**
Способен/а е да споделува и толкува концепти, размислувања, налози, факти, барања и ставови во усна и писмена форма. Исто така, способен е да применува техники на активно слушање, вербална и невербална комуникација на соодветен и креативен начин со клиенти, деловни соработници и колеги од тимот во различни професионални, општествени и културолошки контексти. Способен е да користи и толкува различни видови на документација за угостителската индустрија, да собира, анализира и обработува информации. Истите информации, способен е да ги аргументира во усна и писмена комуникација соодветно на контекстот.
- **Комуникација на странски јазик**
Способен е да го користи странскиот јазик за усна и писмена деловна комуникација во специфичен општествен и културен контекст поврзан со работата. Способен е да разбира, искажува и толкува концепти и размислувања, факти и ставови во усна и во писмена форма. Го користи активно странскиот јазик со цел да ја остварува писмената и усната комуникација со

деловните соработници и клиенти, го следи напредокот во професијата и го надградува сопственото знаење и вештини во угостителската индустрија и меѓукултурното разбирање

- **Математички компетенции и основни компетенции во областа на науката и технологијата**

Способен е да применува математички компетенции за објаснување и решавање задачи за време на секојдневната административна работа и работа со клиенти и деловни соработници, како и подготовка на деловна документација.

- **Дигитални компетенции**

Користи ИТ технологија и други технологии на информатичкото општество за извршувањето на секојдневните работни обврски без кои развојот на угостителската индустрија не може да се замисли. Работи на платформи за Глобална дистрибуција и резервација на услуги од индустријата и поседува компетенции за дигитален маркетинг, социјални медиуми и веб апликации.

- **Учење како се учи**

Способен е и свесен за потребата да стекне и усвои ново знаење и вештини заради личен напредок и напредок на институцијата каде работи, применувајќи ги истите и унапредувајќи го процесот. Способен е да управува со сопственото учење и да креира работни рутини. Истраен е и одговорен во самостојното учење и особено во учењето за време на работата со соработниците и колегите. Поседува вештини на размислување и самооценување за наученото.

- **Социјални/општествени и граѓански компетенции**

Во секојдневното опкружување способен е да манифестира лични, интерперсонални и интеркултурни компетенции за комуникација со луѓе од различна стручна спремност, културна и религиозна определба, социјална и граѓанска припадност, изразувајќи притоа толеранција и разбирање за другите гледишта и ставови, при што создава доверба. Нема предрасуди за луѓето од друга верска и национална или културна припадност и ги почитува нивните обичаи и култури. Способен е да работи во тим кој е мултикултурен и мултинационален и од различни општествени и социјални средини, да ги почитува нивните потреби и активности и да решава конфликти таму каде тоа е потребно. Ги познава општествените и политичките

	<p>концепти и демократски учества во нив. Поседува организациски вештини кои ќе му овозможат да го организира целиот процес од идеја до реализација.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чувство за иницијатива и претприемништво Способен е да идеите ги претвори во реалност со иницијатива за нивно реализирање и спроведување на дело со цел подобрување на моменталната состојба. Креативен е, иновативен и превзема ризици за остварување на целта со претходна анализа на пазарот и продуктите кои се нудат, осврнувајќи се на платежната моќ на граѓаните и следејќи ги светските трендови. <p>Културолошка свесност и културно изразување Го препознава и цени креативниот израз на идеи, културата на работното место и комуникацијата, искуствата и емоциите во најразлични медиуми (вклучително литература, визуелни уметности и музика) и соодветно ги поврзува со самоподобрувањето на членовите во тимот. Ги приближува сопствените креативни и експресивни ставови со размислувањата на другите членови во тимот и ги изразува на соодветен начин со што всушност ја подобрува ефикасноста на нивното работење, а ги збогатува општите животни компетенции.</p>
<p>Посебни услови</p>	<p>Работи и работните задачи во/со:</p> <ul style="list-style-type: none"> • затворени простории • долготрајно стоене и одење • работа надвор од просториите за послужување • работа под стрес • работа во смени и прекувремено работење • ноќна работа • работа во недели и празници • често сезонско работно време
<p>Законска регулатива, прописи и индустриски стандарди</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Закон за работни односи • Закон за угостителска дејност • Закон за безбедност и здравје при работа • Закон за заштита на лични податоци • Закон за заштита на животната средина • Закон за управната инспекција • Закон за ДДВ • Посебни узанси во угостителство • Закон за заштита на потрошувачи • Закон за облигациони односи

--	--

Донесен од:	Министерство за труд и социјална политика
--------------------	---

Датум на одобрување	Решение бр.08-8129/28 Од 15.12.2017 година	Датум на ревизија	
----------------------------	---	--------------------------	--